

BORGARTING LAGMANNSRETT

KJENNELSE

Avsagt: 11.02.2008 i Borgarting lagmannsrett,

Saksnr.: 08-018075KST-BORG/04

Dommere:

kst. lagdommer
Lagdommer
Lagdommer

Wenche Fliflet Gjelsten
Hedda Remen
Tone Aasgaard

Kjærende part

AS Laagendalsposten

I straffesak ved Kongsberg tingrett mot Zamaryalay Alizai ble det ved kjennelse 29. oktober 2007 besluttet at hovedforhandlingen skulle gå for lukkede dører, jf. domstolloven § 125 b. Hovedforhandling ble avviklet over tre dager 29., 30. og 31. oktober 2007, og dom ble avsagt 1. november 2007.

Kongsberg tingrett besluttet muntlig den 6. november 2007 å offentliggjøre domsslutningen, mens dommen for øvrig ble unntatt offentlighet, jf. domstolloven § 130 annet ledd annet punktum.

Laagendalsposten har 12. november 2007 påkjært avgjørelsen til lagmannsretten, og har til støtte for kjæremålet i hovedsak gjort gjeldende:

Tingrettens avgjørelse er i strid med prinsippet om åpenhet i rettspleien og med grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper hjemlet blant annet i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon og i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter.

Det er videre anført at tingretten ikke synes å ha vurdert å nedlegge forbud mot identifisering av de involverte i straffesaken, hvilket ut fra rettspraksis og gjeldende rettstilstand ville vært et mer naturlig virkemiddel. Det er særlig vist til avgjørelsen fra Høyesteretts kjæremålsutvalg inntatt i Rt-2007-518. Det fremheves også at nærværende sak gikk for lukkede dører, i motsetning til nevnte sak.

Laagendalsposten viser til at den aktuelle straffesaken omhandler problemstillinger som går langt ut over denne enkeltsaken, nemlig hva angår farene og utfordringene knyttet til kontaktvirksomhet ved bruk av internett.

Tingrettens avgjørelse hevdes å representere et brudd på mediernes referatprivilegium og lovhjemlede rettigheter til å dekke det som skjer i domstolene.

Laagendalsposten har ikke nedlagt formell påstand.

Kjæremålet innkom lagmannsretten 11. desember 2007. Kongsberg tingrett fastholdt beslutningen.

Søndre Buskerud Politidistrikt avga uttalelse 9. januar 2008, hvor det ble konkludert med at saksforholdet utvilsomt har sider som tilsier offentlig omtale, og at det hadde vært ønskelig om dette kunne skje i anonymisert form. ”Saken og dommen er imidlertid spesiell og bærer i seg så vidt mange identifiserbare elementer at det vil være svært vanskelig å anonymisere dommen på en slik måte at identifisering ikke vil skje – og da særlig blant personer som absolutt ikke bør forstå hvem det dreier seg om.”

Lagmannsretten avsa den 11. januar 2008 kjennelse med slik slutning:

Kongsberg tingretts dom av 01.11.2007 kan bare gjengis offentlig i anonymisert form slik at fornærmedes navn, bosted, statsborgerskap og alle formuleringer som kan vise hennes bosted, språk og kulturelle bakgrunn ikke fremkommer.

Dommen omhandler to fornærmede. Den ene er fornærmet i sak om seksualforbrytelse, mens den andre er fornærmet i sak om legemsfornærmelse og trusler.

Kjennelsen ble påanket til Høyesteretts ankeutvalg av fornærmede i saken om seksualforbrytelse. Anken gjaldt prinsipalt saksbehandlingen, idet hun burde hatt anledning til å uttale seg i forbindelse med Laagendalspostens kjæremål. Subsidiært har hun anført at lagmannsretten har utøvet et feilaktig skjønn i saken.

I ankeerklæringen har bistandsadvokat Ulla Wulff Hansen på vegne av fornærmede anført at hun både forut for bevisopptak 4. juli 2007 og hovedforhandlingen meddelte aktor og tingretten at hennes klient ikke ville kunne avgi en fullstendig og sannferdig forklaring, såfremt hun derved risikerte at hennes identitet eller hennes historie på noen som helst måte ville kunne avsløres eller bli kjent for offentligheten. Fornærmede ville ikke møtt i retten eller avgitt en fullstendig forklaring dersom hun på det aktuelle tidspunkt hadde vært kjent med risikoen for at denne forklaring på noen måte ville bli kjent for offentligheten. Hun har videre anført at det er helt sentralt at klientens kulturelle bakgrunn innebærer at hun risikerer sosial utstøtelse eller fysisk avstraffelse dersom det måtte komme frem at hun var fornærmet i saken. Det er også sentralt at de faktiske, detaljert oppregnede omstendigheter i saken innebærer at fornærmede ved offentliggjørelse i høy grad risikerer at andre i hennes miljø vil kunne utlede hvem hun er, selv om offentliggjørelse skjer i anonymisert stand. Fornærmede aksepterte å reise til Kongsberg og avgi sin ”langvarige og for hende smertefulde forklaring ikke bare én, men hele to gange”.

Fornærmede v/advokat Wulff Hansen har videre anført at hensynet til fornærmede bør gå foran hensynet til offentlighet i prosessen utover selve resultatet. De to sedelighetsforbrytelsene fornærmede har vært utsatt for og den kulturelle sammenheng hun inngår i, innebærer at saken er omfattet av unntaksbestemmelsen i domstoloven § 130 første ledd bokstav a, idet hensynet til privatlivets fred krever at offentlig gjengivelse ikke bør finne sted. Domsslutningen kan i henhold til domstoloven § 130 annet ledd annet punktum offentliggjøres så langt den kan gjengis uten å røpe noens identitet, slik tingretten kom til. Hensynet til fornærmede innebærer at det ikke bør løpes noen risiko for identifikasjon av henne. Lagmannsretten har ifølge bistandsadvokaten med kjennelsen påtatt seg et meget stort ansvar ”i det omfang, det måtte lykkes andre at identificere min klient, da det helt utvivlsomt vil føre til uoverskuelige konsekvenser for hende som individ”.

Bistandsadvokatens subsidiære påstand er at lagmannsrettens kjennelse omgjøres, slik at offentliggjørelse bare kan finne sted i det omfang Kongsberg tingrett har bestemt.

Påtalemyndigheten sluttet seg til anken fra advokat Wulff Hansen. Statsadvokat Alfheim har anført at også tiltalte og den andre fornærmede har en klar interesse i spørsmålet om omgjøring av tingrettens beslutning om forbud mot offentlig gjengivelse av hele dommen. Når det gjelder fornærmede i saken om legemsfornærmelse og trusler, vil offentliggjøring av dommen innebære omtale av familiære forhold. Hun har flere mindreårige barn, og ved en eventuell offentliggjøring av dommen, bør derfor også denne fornærmede være anonym. Påtalemyndigheten har også bemerket at saken i noen grad allerede har vært omtalt i media. Det opplyses at det i Laagendalsposten har stått at fornærmede under post I er en 29 år gammel kvinne fra Danmark som på aktuell dato har kommet til tiltalte på Kongsberg, der voldtekten skjedde. Det er videre opplyst at vinklingen fra pressens side har vært at fornærmede og tiltalte kom i kontakt med hverandre på Internett, noe dommen knapt omtaler, mens det ved en frigivelse av dommen må påregnes at omtalen kommer til å få en helt annen vinkling. Påtalemyndigheten påpeker at det vil være problematisk at elementer av det lagmannsretten har pålagt anonymisert, allerede er kjent, noe som kommer i tillegg til at saksforholdet i seg selv er vanskelig å anonymisere på en slik måte at identifisering ikke vil skje; særlig blant personer og miljøer som absolutt ikke bør få vite hvem det dreier seg om.

Høyesteretts ankeutvalg opphevet lagmannsrettens kjennelse den 31. januar 2008 på grunn av manglende kontradiksjon.

Laagendalsposten er underrettet om Høyesteretts ankeutvalgs avgjørelse, og lagmannsretten legger til grunn at de anførsler som fremgår av kjæremålet av 12. november 2007 og som er gjengitt ovenfor, fortsatt er de aktuelle anførselene fra Laagendalspostens side.

Forsvarer og bistandsadvokaten i saken om legemsfornærmelse og trusler er ved kopi av påtalemyndighetens uttalelse i anledning anken gjort kjent med anken til Høyesterett. De er gjort kjent med Høyesteretts ankeutvalgs avgjørelse og er forespurt om de har bemerkninger i anledning behandlingen av kjæremålet.

Advokat Lind Iversen, forsvarer for siktede, har per telefon opplyst at han ikke har bemerkninger i anledning lagmannsrettens behandling av kjæremålet.

Advokat Monica Lindbeck, som er bistandsadvokat for fornærmede i saken om legemsfornærmelse og trusler, har i prosesskrift 8. februar 2008 på vegne av fornærmede sluttet seg til Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse i sin helhet. Hun har opplyst at det for hennes klient under etterforskningen og under tingrettens behandling av saken var svært viktig at forholdene ikke ble kjent i det afghanske miljøet, idet det uansett ville bli

oppfattet som kvinnens ansvar/skyld dersom vold og voldtekt skjer. I tillegg påhviler det kvinnen en plikt til å hemmeligholde familieforhold av hensyn til storfamiliens ære. Bistandsadvokaten har videre opplyst at hennes klient i utgangspunktet ikke var villig til å forklare seg verken til politiet eller i retten, men at hun valgte å gi en begrenset forklaring. Under denne fremkom opplysninger hun mente var egnet til å skade familiens ære, og hun ønsket derfor at offentlig gjengivelse av hele dommen forbys, også i anonymisert form.

Lagmannsretten bemerker:

Saken gjelder hvorvidt det skal gis forbud mot offentlig gjengivelse av en straffedom avsagt av tingretten i en sak om seksualforbrytelse. Dommen omfatter også legemsfornærmelse og trusler overfor en annen enn den som er fornærmet i saken om seksualforbrytelse, og forbudet mot offentliggjøring av dommen med unntak av slutningen i anonymisert form berører derfor også denne fornærmede.

Ifølge domstolloven § 124 første ledd kan rettsavgjørelse gjengis offentlig hvis ikke annet er bestemt i lov eller av retten i medhold av lov. Siktemålet er å sikre betryggende rettspleie gjennom mulighet for kontroll og kritikk og å gi kunnskap om rettsvesenet og rettsregler, slik det fremgår i Ot. prp. nr. 55 (1997-1998) på side 41.

Domstolloven § 130 første ledd bokstav a sier at retten kan forby at hele eller deler av en rettsavgjørelse gjengis offentlig hvis hensynet til privatlivets fred krever det. Dette unntaket fra hovedregelen fremgår også av Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 6 nr. 1 første punktum. Ifølge § 130 annet ledd annet punktum gjelder forbud etter bokstav a ikke en domsslutning så langt denne kan gjengis uten å røpe noens identitet. I dette tilfellet har tingretten bestemt at domsslutningen skal gjøres offentlig i anonymisert form.

Det fremgår av lovforarbeidene (NOU 1988: 2 side 377) at det skal særlig sterke grunner til å forby offentlig gjengivelse av en dom, men "adgangen bør stå åpen med tanke på tilfelle hvor domsgrunnene inneholder drøftelser av intime personlige forhold som ikke bør prisgis offentligheten". Sitatet er hentet fra Straffeprosesslovkomiteens innstilling i 1969, der det også er uttalt at det mest praktiske for øvrig vil "være forbud som er begrenset til visse uttalelser fremkommet under forhandlingen eller til spesielle avsnitt i domsgrunnene, eventuelt slik at det påbys utelatelse av navn ...".

I kjæremålet er det vist til Rt-2007-518 som er sammenlignbar med denne saken. Høyesteretts kjæremålsutvalg uttalte der følgende: (avsnitt 17)

På bakgrunn av den store allmenne interesse saken har, finner imidlertid kjæremålsutvalget det klart ikke kan utstedes noe totalforbud mot offentlig gjengivelse av dommen. Kravet om at rettsavgjørelser skal være offentlige, er et

fundamentalt rettsstatsprinsipp. Det skal derfor meget sterke grunner til for å utstede et totalforbud mot at rettsavgjørelser blir gjengitt offentlig.

Lagmannsretten slutter seg til dette, men bemerker at det i denne saken ikke kan sies å foreligge tilsvarende "stor allmenn interesse" som i Rt-2007-518, selv om Laagendalsposten har vist interesse for den.

Når det gjelder den fornærmede i saken om seksualforbrytelse, fremgår det av tingrettens dom at fornærmede er blitt utsatt for to alvorlige seksualforbrytelser og at overgrepene i hennes kultur kan berette hennes familie til å ta livet av henne. Av tingrettsdommen fremgår videre at fornærmede med sin kulturelle bakgrunn kan bli utsatt for kulturell utstøtelse, fysisk avstraffelse og tap av mulighet til senere å inngå ekteskap.

Lagmannsretten legger til grunn at dette er forhold som klart må omfattes av privatlivets fred. Etter domstolloven § 130 første ledd bokstav a er det derfor hjemmel for å forby at hele eller deler av rettsavgjørelsen gjengis offentlig. På denne måten kan denne fornærmede få den beskyttelse bestemmelsen gir henne.

Den andre fornærmede er siktedes ektefelle og mor til deres fellesbarn. Også for hennes vedkommende inneholder dommen beskrivelser av forhold som klart gjelder privatlivets fred. Domstolloven § 130 første ledd bokstav a gir dermed også lovhjemmel for å forby offentliggjøring av de deler av rettsavgjørelsen som gjelder henne.

Når hjemmelsgrunnlaget for å forby offentliggjøring er til stede, vil det bero på et skjønn om slikt forbud skal nedlegges. Skjønnstemaet vil bero på en avveining mellom hensynet til offentlig innsyn og hensynet til privatlivets fred. Høyesterett har i Rt-2002-151 latt hensynet til offentlig innsyn veie tyngre enn hensynet til privatlivets fred. Høyesterett viste der til at domfellelsen gjaldt en svært alvorlig straffbar handling og at det var de strengt personlige opplysningene om domfelte som ledet til at straffen ble gjort betinget. Slike forhold foreligger ikke i vår sak. Den ene fornærmede vil ved offentliggjøring av dommen bli utsatt for stor fare. For den andre fornærmede, som har flere barn med siktede, vil offentliggjøring av dommen gi offentligheten innblikk i forhold som offentligheten ikke har behov for å vite noe om og som det etter lagmannsrettens oppfatning må respekteres at fornærmede ønsker tilbakeholdt. Kjæremålet fra Laagendalsposten har for øvrig ikke omfattet manglende offentliggjøring av denne delen av dommen, uten at dette har vært avgjørende for spørsmålet om offentliggjøring av denne delen, i og med at tingrettens forbud mot offentliggjøring gjelder hele dommen og begge fornærmede er berørt av kjæremålet.

I Rt-2007-518, som er omtalt ovenfor, uttalte kjæremålsutvalget at et forbud mot offentlig gjengivelse av en rettsavgjørelse på grunnlag av hensynet til privatlivets fred må være begrunnet i behovet for å beskytte siktede, fornærmede eller andre involverte mot at opplysninger om personlige eller andre private forhold blir gjort offentlig kjent. Hvorvidt

en slik beslutning skal treffes, og hvor omfattende den i tilfelle skal gjøres, beror på en avveining av allmennhetens – herunder pressens – behov for innsyn, og de berørtes interesser i at slike opplysninger ikke blir spredt. Kjæremålsutvalgets kjennelse gjaldt et tilfelle hvor retten hadde forbudt offentlig gjengivelse av frykt for hva en domfelt kunne foreta seg dersom han fikk vite at pressen hadde tilgang til dommen. Kjæremålsutvalget uttalte at en slik frykt i seg selv vanskelig kunne begrunne forbud mot offentlig gjengivelse av dommen. I vår sak er det hensynet til beskyttelse av de to fornærmede som tilsier forbud mot offentlig gjengivelse, og etter lagmannsrettens oppfatning har begge de fornærmede gode og beskyttelsesverdige grunner til at opplysningene i dommen ikke blir spredt. Lagmannsretten legger vekt på at ingen av de fornærmede var villig til å forklare seg for åpen rett. Fornærmede i seksuallovbruddssaken er ikke bosatt i Norge, og hun ville i det hele tatt ikke møtt og avgitt forklaring dersom hun hadde vært klar over at hennes forklaring ville komme offentligheten for øre. Når konsekvensene av offentliggjøring kan bli så alvorlige som i dette tilfellet, er det viktig at de fornærmede som muligst gjør rettshåndhevelse i denne type saker får den beskyttelsen som er nødvendig for at de kan bidra ved irettesføringen.

Påtalemyndigheten har uttalt at saken har sider som tilsier offentlig omtale. Saken har ved flere anledninger vært omtalt i Laagendalsposten. Det fremgår av avisoppslag at det er levert en voldtektsanmeldelse og at offeret for voldtekten har gjennomgått undersøkelse på voldtektsmottaket på sykehuset i Buskerud. Videre fremgår fornærmedes alder og oppholdsland og at fornærmede hadde truffet siktede via et chattested på Internett. Både varetektsfengsling og domfellelse er også omtalt i Laagendalsposten. Dette innebærer at sentrale opplysninger allerede er kjent for offentligheten. Når det gjelder de øvrige opplysninger som fremkommer i dommen, finner lagmannsretten at hensynet til beskyttelse av privatlivets fred for begge de fornærmede må veie tyngre enn hensynet til offentlighetens behov for innsyn. Tingrettsdommen er dessuten skrevet slik at det vil være svært vanskelig å anonymisere dommen på en måte som vil gi tilfredsstillende beskyttelse for de fornærmede. Dette tilsier også at offentliggjøring av hele avgjørelsen ikke bør skje.

Etter en samlet vurdering er lagmannsretten kommet til at de sterke grunner som tilsier unntak fra hovedregelen om offentliggjøring av rettsavgjørelser er til stede i denne saken. Med dette blir tingrettens avgjørelse om å offentliggjøre domsslutningen i anonymisert form stående, og kjæremålet forkastes.

Kjennelsen er enstemmig.

Slutning:

Kjæremålet forkastes.

Wenche F. Gjelsten

Hedda Remen

Tone Aasgaard

Bekreftes
for førstelagmannen:

T. Carandahl

